

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน

กิจกรรมพัฒนาพื้นที่พิเศษอย่างยั่งยืน

1. ความสอดคล้อง

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (15) ด้านพลังงานสังคม

- แผนแม่บทย่อย (15.1) การเสริมสร้างทุนทางสังคม

2. หลักการและเหตุผล

ในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 3 - 5 มีนาคม 2549 ทรงรับทราบผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ โดยทรงมีพระราชเสาวนีย์กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เฝ้ารับเสด็จ ทรงห่วงใยสภาพป่า ต้นน้ำ ลำธารและทรงมีพระประสงค์ที่จะให้พสกนิกรที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงได้ตระหนักถึงความสำคัญของต้นไม้น้ำ และดิน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และให้พสกนิกรเหล่านั้นสามารถดำรงชีพอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2568 - 2570) เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีลักษณะเป็นโครงการที่ดำเนินการแบบบูรณาการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีคณะกรรมการโครงการฯ รวม 2 คณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” และคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการฯ โดยมีสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการโครงการฯ ทั้งในระดับส่วนกลาง และระดับพื้นที่ในการสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย 11 ลุ่มน้ำ รวมทั้งหมด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา อุตรดิตถ์ และจังหวัดเลย เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงได้ตระหนักถึงความสำคัญของต้นไม้น้ำ น้ำ และดิน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร สามารถดำรงชีพอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืนต่อไป รวมทั้งเป็นภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ร่วมบูรณาการในการขับเคลื่อนโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” โดยส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ พร้อมน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ และได้ผลจริง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม และมีความสมดุลกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรบนพื้นที่สูง ภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.2 เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง และการดำเนินชีวิตได้จริง

3.3 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียง และมีความสุขกับสิ่งแวดล้อม

4. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 1,005 ราย

5. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ 11 กลุ่มน้ำ จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา อุตรดิตถ์ และจังหวัดเลย

6. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

6.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เน้นให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มผลผลิตการผลิตและประสิทธิภาพการผลิตด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานที่มีมูลค่าสูง เช่น กาแฟ อะโวคาโด มะคาเดเมีย ไม้โตเร็ว หรือพืชผักในโรงเรือน เพื่อให้มีรายได้ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวิธีดำเนินการดังนี้

1) สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ร่วมประชุมกับคณะทำงานโครงการฯ ในการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายและเกษตรกรให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโครงการ ดำเนินการวิเคราะห์ชุมชน (พื้นที่ คน สินค้า) จากปัญหาการทำการเกษตร ความต้องการของเกษตรกร และสภาพภูมิสังคมภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน

2) จัดทำแผนและหลักสูตรการฝึกอบรมที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ความต้องการของเกษตรกร ตามบริบทของพื้นที่ โดยเป็นหลักสูตรที่มาจากผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต ภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตัวอย่างหลักสูตร เช่น

(1) หลักสูตรการจัดการฟาร์ม

(2) หลักสูตรระบบการทำการเกษตรบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น เกษตรผสมผสาน วนเกษตร การปลูกพืชหมุนเวียน เกษตรแบบประณีต

(3) หลักสูตรการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบ Climate change

(4) หลักสูตรการจัดการเทคโนโลยีนวัตกรรมการเกษตร

(5) หลักสูตรการปลูกพืชผักในโรงเรือน

(6) หลักสูตรการปลูกพืชภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand)

- (7) หลักสูตรการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยตามความต้องการของพืช
 - (8) หลักสูตรการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และการผลิตปุ๋ยพืชสด
 - (9) หลักสูตรการควบคุมและการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช
 - (10) หลักสูตรการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว
 - (11) หลักสูตรการจัดการด้านการเงินและบัญชี
 - (12) หลักสูตรการวางแผนการผลิตและการตลาด
 - (13) หลักสูตรการบริหารจัดการ เช่น การตลาด และความเสี่ยงด้านการผลิต เป็นต้น
- 3) นำเกษตรกรมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามแผนการฝึกอบรมตามแผนที่กำหนด
 - 4) ติดตาม ให้คำแนะนำ และประเมินผลระดับการเรียนรู้และยอมรับเทคโนโลยี รวมทั้งการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร

ทั้งนี้ ขอให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (ที่สูง) ดำเนินการประเมินแบบทดสอบก่อนถ่ายถอดความรู้ (Pre - Test) และประเมินหลังถ่ายถอดความรู้ (Post - Test) เกษตรกรทุกรายที่เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

6.2 ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เน้นการปลูกพืชทางเลือก โดยการปรับเปลี่ยนชนิดพืชบนพื้นที่สูงจากพืชเชิงเดี่ยวเป็นพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานที่มีมูลค่าสูง เช่น กาแฟ อะโวคาโด มะคาเดเมีย หรือไม้โตเร็ว หรือพืชผักในโรงเรือน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) กำหนดพื้นที่เป้าหมายจากเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจโดยวิเคราะห์ชุมชน (พื้นที่ คน สินค้า) คำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ รายละเอียดไม่เกิน 2 ไร่ **โดยต้องไม่เป็นเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกให้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรต้นแบบ**

- 2) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจมูลค่าสูง และปัจจัยการผลิตที่จำเป็น ซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดีพร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิตการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ ตั้งแต่ก่อนปลูกถึงการจำหน่าย เป็นต้น

- 3) ติดตาม เยี่ยมเยือน ให้คำแนะนำ และประเมินผลการนำไปปฏิบัติของเกษตรกร

6.3 ส่งเสริมการปลูกพืชผัก/เกษตรผสมผสาน

ส่งเสริมการปลูกพืชผักเศรษฐกิจ ได้แก่ ผักกินใบ เช่น กระหล่ำปลี กระหล่ำปลีม่วง กระหล่ำปลีรูปหัวใจ ผักกาดหอมห่อ เบบี่ฮ่องเต้ ผักกาดหวาน เบบี่คอส โอ๊คลิฟเขียว หอมญี่ปุ่น กระเทียมต้น ผักกินผล หรือพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานที่มีมูลค่าสูง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) กำหนดพื้นที่เป้าหมายจากเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักหรือพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานที่มีมูลค่าสูงโดยวิเคราะห์ชุมชน (พื้นที่ คน สินค้า) คำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ รายละเอียดไม่เกิน 2 ไร่ **โดยต้องไม่เป็นเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรต้นแบบ**

- 2) สนับสนุนพันธุ์พืชผักหรือพืชเศรษฐกิจมูลค่าสูง และปัจจัยการผลิตที่จำเป็น ซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดี พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิตการผลิต และประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ ตั้งแต่ก่อนปลูกถึงการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

- 3) ติดตาม เยี่ยมเยือน ให้คำแนะนำ และประเมินผลการนำไปปฏิบัติของเกษตรกร

6.4 ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์

การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายในการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตสินค้าเกษตรจากผลผลิตและวัตถุดิบที่มีในชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า และสร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนและพึ่งพาตนเองได้ มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) คัดเลือกกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรที่มีความต้องการและมีความพร้อมในการพัฒนาเพื่อดำเนินกิจกรรม กลุ่มละไม่น้อยกว่า 20 - 25 ราย
- 2) จัดทำแผนการปฏิบัติงานและหลักสูตรการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูป รวมถึงวางแผนการตลาด ช่องทางการตลาด เป็นต้น
- 3) ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรตามแผนที่กำหนด
- 4) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ และการนำความรู้ไปปฏิบัติ

6.5 สร้างเกษตรกรต้นแบบปีที่ 1 (รายใหม่ ปี 2569)

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรผู้นำ โดยการ 1) แลกเปลี่ยนเรียนรู้/อบรมถ่ายทอดความรู้/ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตัวเกษตรกร 2) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร โดยการติดตามให้คำแนะนำจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ 3) ถอดองค์ความรู้และเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ พร้อมทั้งจะขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น โดยมีเงื่อนไขให้เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกต้องเข้าร่วมโครงการฯ ต่อเนื่องเป็นเวลารวม 3 ปี มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) คัดเลือกเกษตรกร โดยการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพเบื้องต้น ในการที่จะพัฒนาต่อยอดให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ และพัฒนาให้เป็นจุดเรียนรู้ได้ โดยต้องเป็นเกษตรกรที่ยังไม่เคยได้รับการส่งเสริมให้เป็นเกษตรกรต้นแบบมาก่อน

2) วิเคราะห์/วางแผนการผลิตพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้พืชเจริญเติบโต (อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน แสงแดด ธาตุอาหาร ลักษณะดิน และความสูงของพื้นที่ ฯลฯ) และการบริหารความเสี่ยง เพื่อเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตให้แก่เกษตรกร

3) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเหมาะสมตามแผนการผลิต ซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดี พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

4) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ และประเมินผลระดับการเรียนรู้ การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมของเกษตรกร และการนำความรู้ไปปฏิบัติ

5) จัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ และจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของแปลงต้นแบบทางด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามแบบฟอร์มที่กรมกำหนด เพื่อนำไปสรุปผลและใช้วางแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

6.6 พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 2 (ต่อเนื่องปี 2568)

พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการส่งเสริมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) จัดทำแผนการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบและแผนทำงานร่วมกับงานส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำแผนการผลิต และการตลาดภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบตลาดและโลจิสติกส์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตที่จำเป็น และเหมาะสมตามแผนการผลิต ซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดี พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิต ภาการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

3) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ และประเมินผลการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร และการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร

4) ปรับปรุงฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบตามแบบฟอร์มที่กรมกำหนด เพื่อนำไปสรุปผลและใช้วางแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

6.7 พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 3 (ต่อเนื่องปี 2567)

พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบ ที่ได้รับการส่งเสริมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) จัดทำแผนการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบและแผนทำงานร่วมกับงานส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำแผนการผลิตและการตลาดภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบตลาดและโลจิสติกส์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตที่จำเป็น และเหมาะสมตามแผนการผลิตซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดี พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิต ภาการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

3) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำและประเมินผลการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร และการนำความรู้ไปปฏิบัติ

4) ปรับปรุงฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบตามแบบฟอร์มที่กรมกำหนด เพื่อนำไปสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม

6.8 ติดตาม/ขับเคลื่อนโครงการในระดับพื้นที่

ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่ายานพาหนะ สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ในการปฏิบัติงาน ติดตาม ให้คำแนะนำ ประเมินผล จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร และการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนคัดเลือกพื้นที่ เกษตรกรเป้าหมาย ในการดำเนินงานโครงการฯ รวมทั้งประชุมเพื่อเตรียมงานในระดับจังหวัด และอำเภอในการลงพื้นที่ติดตามงาน

7. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2568			ปี 2569								
	ต.ค. 68	พ.ย. 68	ธ.ค. 68	ม.ค. 69	ก.พ. 69	มี.ค. 69	เม.ย. 69	พ.ค. 69	มิ.ย. 69	ก.ค. 69	ส.ค. 69	ก.ย. 69
1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม				←	→							
2. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม								←	→			
3. ส่งเสริมการปลูกพืชผัก/เกษตรผสมผสาน								←	→			
4. ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์				←	→							
5. สร้างเกษตรกรต้นแบบปีที่ 1 (รายใหม่ปี 2569)								←	→			
6. พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 2 (ต่อเนื่องปี 2568)								←	→			
7. พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 3 (ต่อเนื่องปี 2567)								←	→			
8. ติดตาม/ขับเคลื่อนโครงการในระดับพื้นที่				←	→					←	→	

8. ผลผลิต ผลลัพธ์

- **ผลผลิต (output)** เกษตรกร จำนวน 1,005 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสม

- **ผลลัพธ์ (outcome)**

1) ร้อยละ 70 ของเกษตรกร สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง และการดำเนินชีวิตได้จริง

2) เกษตรกรร้อยละ 70 มีการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

3) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

9. ตัวชี้วัด

- **เชิงปริมาณ** : เกษตรกร จำนวน 1,005 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสม

- **เชิงคุณภาพ** 1) เกษตรกรร้อยละ 70 ที่เข้าร่วมโครงการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง และการดำเนินชีวิตได้จริง

2) เกษตรกรร้อยละ 70 ที่เข้าร่วมโครงการ มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่ ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม และมีความสมดุลกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

11. การติดตามและการประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : เกษตรกร จำนวน 1,005 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมโดยกำหนดให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) และสำนักงานเกษตรจังหวัด จัดเก็บข้อมูล และบันทึกตามแบบรายงานสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.) ลงในระบบ RBM และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงานรายไตรมาส ลงในระบบ e-project ทั้งนี้ที่ดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้น

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ร้อยละ 70 ของเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิตได้จริง โดยกำหนดให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) และสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บข้อมูลตามแบบรายงานสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.) บันทึกข้อมูลลงในระบบ RBM

***** ทั้งนี้ ขอให้รายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้**

1) รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงานรายไตรมาส โดยบันทึกในระบบ e-project เมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นแต่ละกิจกรรมทันที

2) รายงานแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.) บันทึกข้อมูลลงในระบบ RBM หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ภายในวันที่ 30 กันยายน 2569

3) รายงานผลแบบจัดเก็บข้อมูลรายได้ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (เอกสารแนบ 1) ส่งกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2569 ดังนี้

3.1) การเก็บข้อมูล ผลลัพธ์ (Outcome) ต้องเก็บรายได้ภาคการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทุกราย ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

3.2) รายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ คือ รายได้ภาคการเกษตรของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.3) รายได้หลังเข้าร่วมโครงการ คือ รายได้ภาคการเกษตรที่ได้รับหลังเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้เริ่มเก็บข้อมูลในไตรมาสที่ 4

4) แบบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (เอกสารแนบ 2) ส่งกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2569

หมายเหตุ: รายงานผลทุกแบบฟอร์ม ให้ส่งกรมส่งเสริมการเกษตรทาง E - mail : highland_doe@hotmail.com โดยจัดส่งรายงานในรูปแบบไฟล์ Word และ ไฟล์ PDF ทั้งนี้ ขอให้แนบรูปภาพเป็นไฟล์ JPG มาด้วย

12. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร

1) นางสาวนันทวัน ทองเบ็ญญ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาพื้นที่พิเศษ

2) นางสาวศศิมา เจริญวิจารณ์กุล ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โทรศัพท์ 0 2579 3797 โทรสาร 0 2579 3010

E-mail: highland_doe@hotmail.com
